

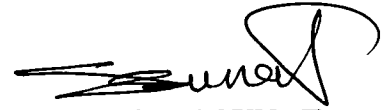

37179

Şenol SUNAT
Manisa Milletvekili
Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasası'nın 98. maddesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96. maddesi gereğince **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sn. Alparslan BAYRAKTAR** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 19.11.2025

Şenol SUNAT
Manisa Milletvekili

Manisa'nın Soma ilçesinde kömür çıkarılan bölgelerden birisi Eynez kömür havzası. Bu havzada 20 yıldır dekapaj yapılmakta. Yani kömüre ulaşana dek toprak yığını kazılmakta. Türkiye Kömür İşletmeleri'nin Ege Linyit İşletme (ELİ) müdürlüğü 20 yıllık kazılarının ardından bu bölgede son derecede kaliteli bir kömür rezervine erişti.

Bölgede kömür çıkarılan ortak işletim sahaları mevcut. Bu alanlarda özel sektör girişimi ODAŞ ile ELİ ortaklaşa kömür çıkarmakta. İki farklı işletme yönetiminin kömür çıkarma hızlarının birbirinden farklı olması, bölgede tehlikeli bir biçimde heyelan ihtimalini doğurmuş.

Bir üniversite tarafından hazırlanan raporda, olası kazaların önlenmesi için kömür üretimine yeni başlanmış bu alanda tek bir işletmenin sorumlu olması gerektiği önerilmiş.

Bunun üzerine, 20 yıldır kamunun maliyetlerine katlandığı ve artık kar elde etmeye başlayacağı bir dönemde, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın bağlı kuruluşu Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG) Eynez havzasını özelleştiriyor. Önce ihalesiz olarak iştiraki olan Yeni Anadolu şirketine ardından da yine ihalesiz bir şekilde ODAŞ'a işletme devri gerçekleştiriliyor. Böylece maliyet kamulaştırılırken, kârın özelleştirilmesiyle karşı karşıya kalınıyor.

Edinilen bilgilere göre, kaliteli kömür keşfedilen alanda en az 5 milyon ton kömür rezervi olduğu, bugünkü piyasa değerinin 25 milyar lira olduğu ve yakın bir zamanda özelleştirilen Çayırhan kömür sahasına eş bir piyasa değeri olduğu öne sürülüyor.

ELİ'nin envanterinde 8 delici makinasının bulunduğu fakat sadece birinin çalıştırıldığı, diğer 7'sinin çalıştırılmayacak kadar eski ve arızalı olduğu iddia ediliyor. Yani kamu işletmesi ELİ'nin makine ekipman yatırımı yapmaktan kaçındığı söyleniyor. Bu da özelleştirmenin ana gerekçesini yaratarak kamunun işletme karlılığının ve verimliliğinin düşük olduğu iddiasını öne çıkarıyor.

Özelleştirme sonrası ODAŞ kaliteli kömürü çıkarırken, ELİ'nin kamu işçileri de aynı bölgede düşük kaliteli kömür olarak tanımlanan Termik kömür rezervine sahip bir başka bölgede üretim yapması planlanıyor. Bu bölgedeki rezervlerin ise iki yıllık işletme ömrüne sahip olduğu ileri sürülüyor.

Bu bağlamda, aşağıdaki soruların yanıtlanması kamuoyunun bilgi alma hakkı açısından önem arz etmektedir;

1. Eynez kömür havzasının işletme hakkı hangi hukuki gerekçeyle ihalesiz biçimde önce Yeni Anadolu'ya, ardından yine ihalesiz olarak ODAŞ'a devredilmiştir?
2. TKİ-ELİ'nin 20 yıl boyunca kamu kaynaklarıyla yaptığı dekapaj çalışmalarının ardından erişilen yüksek kaliteli kömür rezervinin, kamu yararı gözetilmeksizin özel bir şirkete devredilmesinin gerekçesi nedir?
3. Hacettepe Üniversitesi'nin hazırladığı raporda üretimin tek işletmede toplanması önerilirken, neden bu yetki kamu işletmesi yerine özel sektöre verilmiştir?
4. Bölgede en az 5 milyon ton ve yaklaşık 25 milyar TL piyasa değerindeki kömür rezervi bulunduğu iddiası doğru mudur?
5. MAPEG ile ODAŞ arasında nasıl bir ekonomik anlaşma yapılmış, bu devir ne kadara gerçekleştirilmiştir?
6. ODAŞ'ın çıkardığı kömür için kamuya ödeyeceği ton başına ödemenin maliyet hesabı neye göre yapılmıştır?
7. Eynez kömür havzasının özel sektöre devrinde devlet kamu zararına mı uğratılmaktadır?
8. ELİ envanterinde bulunan 8 delici makineden sadece birinin çalışır durumda olduğu iddiası doğru mudur?
9. Doğruysa, bu makinelerin yenilenmemesi ve yatırım yapılmaması kararının gerekçesi nedir?
10. Kamu işletmesi kasten ve tasarlanarak zarara mı uğratılmıştır?
11. ELİ'nin makine ekipman yatırımı yapmayarak verimsiz çalıştırılması ve zarara uğratılması konusunda Bakanlığınız herhangi bir soruşturma açmış mıdır?
12. Bu karara imza atan kamu görevlileri hakkında Bakanlığınız herhangi bir işlem yapmış mıdır?
13. Kamu işletmesi bilinçli şekilde verimsizleştirilip özelleştirmeye zemin mi hazırlanmıştır?
14. ODAŞ'ın yüksek kaliteli kömürü çıkaracağı, ELİ işçilerinin ise yalnızca düşük kaliteli kömür sahalarında çalıştırılacağı iddiası doğru mudur?
15. ELİ'ye bırakılan düşük kaliteli kömür sahalarının yalnızca iki yıllık işletme ömrü bulunduğu iddiası doğru mudur?
16. Doğruysa iki yılın sonunda kamu işletmesinin ve yüzlerce işçinin durumu ne olacaktır? Kamu işçilerinin geleceği nasıl planlanmaktadır?
17. Bakanlığınızın Eynez kömür sahasında; maliyeti kamulaştırdığı, kârı ise özelleştirdiği iddiaları doğru mudur?